

D9D**Esas : 2005/4165****Karar : 2007/794****Tarih : 14.03.2008****DEPREMDEN ZARAR GÖRENLERİN VERGİ BORÇLARININ VE CEZALARININ TERKİNİ - ÖDEME EMRİ DÜZENLENMESİ ÖDEME EMRİ - DEPREMDEN ZARAR GÖREN VERGİ MÜKELLEFİ****4731 Sa.Ka.****İYUK.49****82An.3**

4731 sayılı Kocaeli ve Düzce depremlerinde zarar görenlerin Vergi Borçları ve Cezalarının Terkini Hakkında Kanundan yararlanan yükümlülerin, yasadan yararlanma koşullarını taşımadığının sonradan anlaşılması üzerine, terkin edilen vergi ve cezaların ilgisinden aranmasında hukuka aykırılık yoktur.

DANIŞTAY 9. DAİRE KARARI:

Temyiz İsteminde Bulunan : Yalova Vergi Dairesi Müdürlüğü Karşı Taraf

İstem Özet: Davacı adına düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davayı; dosyanın incelenmesinden 4731 sayılı 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde Meydana Gelen Depremden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini Hakkında Kanundan yararlanmak isteyen yükümlünün başvurusu üzerine, vergi dairesi müdürlüğünce, başvuru formu ile depremden zarar gördüğüne ilişkin belgeler ve eklerinin incelenmesi sonucu 28.2.2003 tarihli toplu terkin bordrosuna alınarak vergi borçlarının terkin edildiğinin ve bunun davacıya bildirildiğinin, daha sonra yapılan inceleme sonucu düzenlenen 27.10.2004 tarih ve 2004/50 sayılı vergi inceleme raporu ile yükümlünün mal varlığının %10`undan daha azını kaybettiğinin tespit edildiğinden bahisle terkin edilen vergi borçlarının tahsili amacıyla dava konusu ödeme emirlerinin düzenlendiğinin anlaşıldığı, ödeme emrinin ancak vadesi geçtiği halde ödenmeyen mevcut vergi borçları için düzenlenebileceği, davacının borçları ise 4731 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi kayıtlarından terkin edildiğinden ortadan kaldırılmış olan vergi borçlarının tahsili için düzenlenen ödeme emrinde isabet görülmediği gerekçesiyle kabul eden Bursa Vergi Mahkemesinin 16.6.2005 tarih ve E:2005/77, K:2005/562 sayılı kararının; 4731 sayılı Yasadan yararlanan ancak yasanın aradığı koşulları taşımadığı sonradan yapılan incelemede anlaşılan yükümlünün yasa uyarınca terkin edilen vergi borçlarının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinde isabetsizlik bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Savcısı Zerrin Güngör`ün Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizden incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi İhsan Saçmal`ının Düşüncesi : 4731 sayılı Yasa depremden zarar gören mükelleflerin yasada sayılan koşulları taşımaları halinde vergi borçlarının terkinini öngörmektedir. Başvuru esasına ve yasada aranan koşulların var olduğuna ilişkin belgelerin ibrazına göre yasadan yararlanılması öngörülmüş olup, bu koşullardan bir tanesi de

yaşanılan depremde malvarlığının en az %10 unu zarar görmüş olmasıdır. Toplam malvarlığı ile deprem neticesinde zarar gören kısmını sunduğu belgelerle göstererek başvuran ve yasadan yararlanan yükümlünün toplam malvarlığını eksik ve depremden zarar gören malını fazla gösterdiğinin buna göre mal varlığının %10 dan fazla zarar görmesi şartını taşımadığının yapılan incelemeyle ortaya çıkması üzerine terkin edilen vergi borçlarının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenmesinde hukuka aykırılık bulunmayıp, yükümlünün zararının %10`un altında olduğuna ilişkin vergi inceleme raporundaki bilgi ve tespitler ile buna karşı dava dilekçesinde ileri sürülen iddialar incelenerek işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekeceğinden davayı kabul eden vergi mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

30.12.2001 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4731 sayılı 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde Meydana Gelen Depremlerden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini ile Vergi Usul Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1. maddesinin 1. fıkrasında 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremlerden zarar gören illerde, bu tarihlerden önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak tahakkuk etmiş ve vadesi geldiği halde ödenmemiş veya bu tarihlerden önceki dönemlere ait olup deprem tarihi itibarıyla vadesi geçmemiş olan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergilerle bunlara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı, fon payı ve vergi cezaları ile 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanuna göre alınan eğitime katkı payının bu maddede yer alan esaslara göre terkin olunacağı, maddenin 2. fıkrasında da 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremlerde varlıkların %10 veya daha fazlasını kaybeden mükelleflerin (1) numaralı fıkra kapsamına giren borçlarının tamamının terkin olunacağı, maddenin 5-a fıkrasında ise terkin işleminin vergi dairelerince sonuçlandırılacağı, Maliye Bakanlığının terkin işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve terkin işlemleri için mükelleflere başvuru süresi tespit etmeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Diğer yandan 4731 sayılı yasaya dayanılarak yayımlanan 4731 sayılı 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde Meydana Gelen Depremden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini Hakkında 1 sıra nolu tebliğin "II-Terkin İşlemleri" bölümünün "B-Başvuru ve Süresi" alt bölümünün "Başvuru Şartı Aranılan Mükellefler" kısmında, depremden %10 ve daha fazla zarar görme şartı aranılan mükelleflerin kanundan yararlanabilmeleri için bu tebliğde belirtilen terkin talep formunu doldurarak bağlı buldukları vergi dairelerine başvurmalarının zorunlu olduğu, tebliğin III-Kayıp Oranlarının Tespiti bölümünde ise depremde malvarlığının %10 veya daha fazlasını kaybettiği için kanundan yararlanacak olan mükelleflerin terkin talep formunu doldurması sırasında afetin vukuu bulunduğu tarihte sahip olduğu menkul ve gayrimenkul mal varlığını depremden önceki ve sonraki rayiç bedele göre değerleyerek beyan etmesi gerektiği, varlıktan maksadın mükellefin sahip olduğu menkul ve gayrimenkul bütün mallar ile hak ve menfaatler olduğu, varlıktaki kayıp oranının tespitinde mükellef beyanlarının dikkate alınacağı, ancak varlıktaki kayıp oranının %10'u bulmadığının anlaşılması halinde terkin işleminin yapılmayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda anılan yasa ve tebliğ hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, T.C Anayasasının 3. maddesinde belirtilen sosyal devlet anlayışı gereği, deprem nedeniyle mağdur olan vergi mükelleflerinin içine düştükleri zorlukların atlatılması ve yaralarının sarılması, ekonomik yönden rahatlatılması amacıyla bir kamu borcu olan vergi borçlarının belirli koşullar dahilinde aranılmamasının amaçlandığı, yasadan yararlanmanın eşitsizliklere yol açmaması için de malvarlığının %10 veya daha fazlasının zarar görmesi şeklinde objektif bir koşul getirildiği görülmektedir.

Ancak yasayla getirilmesi mümkün olan vergi yükümlülüğünün deprem, doğal afet gibi bazı özel durumlar nedeniyle çıkarılan özel yasalarla belirli koşullar dahilinde ortadan kaldırılması mümkün olup buna ilişkin yasal düzenlemeler uyarınca vergi borcunun ortadan kaldırılabilmesi için sözkonusu yasalarda belirtilen koşulların taşınması gerekeceği, diğer bir ifadeyle yasal düzenlemede getirilen koşulların taşınmaması halinde yasadan yararlanılamayacağı gibi, aranılan koşulların yasadan yararlanıldıktan sonra var olmadığının ortaya çıkması halinde de yasanın sözüne ve ruhuna aykırı bir idari işlem tesis edilmiş olacağından, bu durumun ortaya çıkması üzerine ortadan kaldırılan kamu borcunun yeniden yükümlülerden aranacağı tabiidir. Yasal düzenleme uyarınca mevcut vergi borçları terkin edilen yükümlülerin, yasada sayılan koşulların taşınmadığının tespiti her zaman mümkün olup, yükümlülerin beyanı üzerine yapılan idari işlemlerde beyanın hatalı olduğunun sonradan anlaşılması durumunda herhangi bir kazanılmış hakkın oluşmayacağı da açıktır.

Bu durumda 4731 sayılı Yasadan yararlanmak için başvuran yükümlünün, başvuru formunda belirttiği bilgiler doğrultusunda yasadan yararlandırılarak vergi borçlarının terkin edilmesinden sonra yapılan incelemede, yasanın aradığı koşulları taşınmadığının, malvarlığında deprem nedeniyle %10 veya daha fazla azalma olmadığının tespit edilmesi halinde yapılan terkin işlemi geçerliliğini kaybedeceğinden, terkin edilen vergi borçlarının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenmesinde isabetsizlik bulunmayıp, vergi inceleme raporundaki tespitler ve yükümlü iddiaları araştırılarak %10 veya daha fazla zarar görme

koşulunun gerçekleşip gerçekleşmediğinin incelenmesiyle varılacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekeceğinden, vergi mahkemesince yazılı gerekçeyle verilen davanın .kabulü yönündeki kararda isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne Bursa Vergi Mahkemesinin 16.6.2005 tarih ve E:2005/77, K:2005/562 sayılı kararının bozulmasına oyçokluğu ile karar verildi.

AYRIŞIK OY

İleri sürülen temyiz iddiaların usule ve hukuka uygun Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği oyu ile karara karşıyım.

D9D 14.03.2008 - K.2007/794

oOo